

РЕШЕНИЕ

№ 916

гр. София, 21.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 12-ТИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на деветнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Атанас Кеманов

Членове: Надежда Махмудиева
Асен Воденичаров

при участието на секретаря Елеонора Тр. Михайлова
като разгледа докладваното от Надежда Махмудиева Въззивно гражданско дело № 20221000500720 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК, образувано по Въззивна жалба вх. №271718/01.02.2021 г., подадена от Н. В. И. и А. Е. И., двамата чрез адв. П.П., срещу Решение №261981/21.12.2020 г. по гр.д. №10067/2019 г. по описа на СГС, I ГО - 26 състав, с което по предявен от С. Д. П. иск с правно основание чл.135 от ЗЗД, съдът е обявил за недействителен по отношение на С. Д. П., в качеството му на кредитор на ответника Н. В. И. по договор за заем от 22.10.2009 г., сключеният между Н. В. И. и А. Е. И., брачен договор от 16.11.2012 г., заверен с рег. №7074/2012 и №7075/2012, т.3, акт 56 от 16.11.2012 г. на Н-с В. В. с рег. №268 в НК, вписан в СВп с вх.рег. №51229/16.11.2012 г., по силата на който Н. В. И. трансформира с дарствено намерение своя дял от съпружеската имуществена общност, чрез прехвърляне на съпругата му А. Е. И., на Апартамент №8, находящ се в гр. ***, район "****", бул."****" /стар бул."****"/ №***, на трети етаж, със застроена площ от 117,76 кв.м., ведно с прилежащото му Мазе №14 със застроена площ от 8,65 кв.м., заедно с 4,126% идеални части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, съставляващо нов парцел № X - 1051,1052 от кв.13 по плана на гр. ***, местността "**** - ****", с площ от 978 кв.м., при подробно посочени граници и съседи на апартамента, мазето и дворното място. Релевирани са оплаквания за неправилност и необоснованост на обжалваното решение. Сочи се допуснато от съда нарушение на процесуалните правила, като не са допуснати поисканите от ответниците гласни доказателства чрез допускане до разпит на двама свидетели при режим на довеждане, с които ответниците са искали да установят съществуващите множество правоотношения между ищеца и първия ответник - предоставяне на суми, взаимни услуги и съдружия във фирми. Поддържа се недопустимост на предявения иск, тъй като сключването на брачния договор няма увреждащ ефект по отношение на кредитора. Поддържа се също

неоснователност на предявения иск. Чрез въвеждането на института на брачния договор е дадена възможност на съпрузите по време на брака да възстановят справедливостта, като уредят помежду си собствеността както на придобиваната, така и на вече придобитата в СИО собственост, и по волята на страните да се признае приносът на съответния съпруг за придобиване на съответния имот. Поддържа се да е бил налице изключителен принос само на втория ответник за придобиването на процесния имот, което действително фактическо положение е признато между съпрузите с процесния брачен договор, поради което този договор няма увреждащ характер спрямо кредитора, и не са налице предпоставките за уважаване на иска по чл.135 от ЗЗД. Настоява се за отмяна на първоинстанционното решение със съответните последици.

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 от ГПК, от процесуално легитимирани страни с правен интерес, чрез надлежно упълномощен процесуален представител, отговаря на изискванията на чл.260 и чл.261 от ГПК, поради което е процесуално допустима и подлежи на разглеждане.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК е депозиран Отговор на въззивната жалба вх. №272440/04.03.2022 г., подаден от С. Д. П., чрез адв. М.Й., в който се поддържа становище за неоснователност на въззивната жалба. Не е спорно между страните, че с влязло в сила на 10.09.2019 г. решение по гр.д.№3717/2016 г. на СГС - I - 7 състав, по отношение на първия ответник Н. В. И. е признато за установено, че дължи на ищеца сумата в размер на 163 000 лв., ведно със законната лихва от дата 27.03.2015 г. Не е спорно също, че съгласно брачен договор от 16.11.2012 г. Н. В. И. е трансформирал с дарствено намерение своя дял от СИО, чрез прехвърляне на съпругата му А. Е. И. имота, предмет на разпоредителната сделка, чиято относителна недействителност се иска да се обяви в настоящото производство. Съдът правилно е приел, че са налице елементите на фактическия състав на чл.135 от ЗЗД. Искането на ответника за допускане до разпит на свидетели за установяване на "сложните отношения" между ищеца и първия ответник, е несъотносимо към спора, и е било направено несвоевременно, но първостепенният съд в о.с.з. на 15.09.2020 г. въпреки това е допуснал поисканите свидетели, и делото два пъти е отлагано именно за техния разпит. Неясни са аргументите на въззивника, с които се обосновава недопустимост на предявения иск, и злоупотреба с право чрез предявяването му. Искът е основателен - брачния договор е годен да прехвърли вещно право на собственост, поради което е увреждащ за кредитора, в случай че длъжникът с него намалява имуществената си сфера и прави невъзможно удовлетворяването на кредитора. Пречка да бъде атакуван този договор с отменителен иск няма, като правата на съпруга - недлъжник не са накърнени. Обстоятелството, че в процеса се твърди, че апартамент №8 е бил придобит с изключителен принос на ответницата И. със средства от продажбата на друго собствено на ответниците жилище, не прави твърдението вярно. Настоява се за постановяване на решение, с което да бъде изцяло потвърдено обжалваното решение. На основание чл.38, ал.2 от ЗАдв. се иска присъждане на адвокатско възнаграждение на процесуалния представител на въззиваемата страна за въззивната инстанция, в размер на 2 687,91 лв. - минималното адвокатско възнаграждение, изчислено по реда на чл.7, ал.2, т.4 от НМРАВ.

При извършената служебна проверка, на осн. чл.269 от ГПК, съдът намира, че обжалваното решение е постановено от компетентен съд в надлежен състав, в изискуемата форма, и е подписано, поради което е валидно. Същото е постановено от местно- и родовокомпетентния съд, по допустим иск, предявен от и срещу процесуално

легитимирани страни, поради което е допустимо. По правилността на решението съдът е ограничен от оплакванията във въззивната жалба.

Пред въззивната инстанция между страните не се спори, че на 22.10.2009 г. между ищеца С. Д. П. и ответника Н. В. И. е бил сключен Договор за паричен заем /на л.17 от делото на СГС/, с който ищецът се е съгласил да предостави на ответника сумата 163 000 лв. в заем, която ответникът Н.И. е следвало да върне на заемотателя в срок до 28.03.2010 г., като за обезпечаване на вземането заемотелят е издал Запис на заповед за сумата от 163 000 лв., издадена при сключването на договора на 22.10.2009 г., с падеж 28.03.2010 г. /на л.20/. Съгласно Разписка-декларация от 22.10.2009 г. /на л.21/ сумата от 163000 лв. е предадена от заемотателя на заемотеля. С влязло в сила на 10.09.2019 г. Решение №3576/04.06.2018 г. по гр.д.№3717/2016 г. на СГС – ГО – 7 състав /на л.71/, постановено по предявен от ищеца срещу ответника Н. В. И. иск с правно основание чл.422 от ГПК, вземането на ищеца по договора за заем от 22.10.2009 г. за сумата от 163 000 лв. е признато за установено.

Не се спори, че на 16.11.2012 г. между двамата ответници Н. В. И. и съпругата му А. Е. И. е бил сключен Брачен договор, със заверка на подписите с рег. №7074/2012 и заверка на съдържанието рег.№7075/2012, т.3, акт 56 от 16.11.2012 г. на Н-с В. В. с рег. №268 в НК, вписан в СВп с дв.вх.рег.№51229/16.11.2012 г., акт №130, том 13, оп.кн.№25520 /на л.90/, с който двамата ответници са се съгласили, че придобитият по време на брака им в режим на СИО недвижим имот, представляващ Апартамент №8, находящ се в гр. ***, район „****“, бул. “*****” №****, на третия етаж, със застроена площ от 117,76 кв.м., заедно с мазе №14 със застроена площ от 8,65 кв.м., подробно описан в договора, след подписването на договора безвъзмездно ще премине в изключителна собственост на съпругата А. Е. И..

При така установеното от фактическа страна, от правна страна съдът намира следното:

Предмет на конститутивния иск по чл.135 от ЗЗД е потестативното субективно материално гражданско право на ищеца – кредитор да бъде обявена спрямо него за недействителна правна сделка или друго правно или фактическо действие на ответника-длъжник, с които последният го уврежда. За да възникне потестативното право, т.е. за основателността на иска, е необходимо да са осъществени следните материално-правни предпоставки: ищецът да е кредитор на ответника-длъжник, извършеното от длъжника действие/сделка да уврежда интереса на ищеца-кредитор, и длъжникът да е знаел за увреждането към момента на извършването на атакуваната сделка/действие /в т.см. Решение №37/02.04.2020 г. по гр.д.№4500/2016 г. на ВКС – 4 г.о./.

С отговора на исковата молба ответниците са релевирали възражение за недопустимост на предявения иск, поради злоупотреба с право от страна на ищеца, и тъй като към момента на сключване на брачния договор първият ответник не е бил длъжник на ищеца, които възражения се поддържат и пред настоящата инстанция.

Възражението за злоупотреба с право се извежда от обстоятелството, че ищецът извежда качеството си на кредитор от две различни основания – договор за заем от 22.10.2009 г. за сумата от 163 000 лв. и запис на заповед от същата дата, за същата сума. В трайната съдебна практика на ВКС се приема, че отменителният иск по чл.135 от ЗЗД е на разположение на всеки кредитор, който иска да бъдат обявени за недействителни спрямо него действията, с които длъжникът го уврежда, като е без значение облигационната връзка, от която произтича вземането на кредитора срещу

длъжника. Достатъчно е вземането да съществува. Следователно, активно материално легитимиран да предяви иска по чл.135 от ЗЗД е всеки кредитор, който разполага с неудовлетворено парично или непарично вземане срещу длъжника. Не е необходимо вземането да е ликвидно и изискуемо. Предмет на производството по Павловият иск е само потестативното право на кредитора, но не и вземането, което легитимира ищеца като кредитор, освен ако в производството по отменителният иск не се разглежда и обективно съединен иск за вземането. Достатъчно е качеството на кредитор за ищеца да следва от твърденията в исковата молба и фактите по делото. Ако впоследствие се окаже, че ищецът не е притежавал качеството на кредитор, обявената по реда на чл.135 от ЗЗД недействителност не би го ползвала, и би била без правно значение, тъй като ищецът не би могъл да насочи принудителното изпълнение срещу вещта, предмет на относително недействителната сделка /в т.см. Решение №266/18.03.2021 г. по гр.д. №247/2020 г. на ВКС – 4-то гр.отд., Решение №255/20.12.2016 г. по гр.д.№1473/2016 г. на ВКС – 4-то гр.отд./. В конкретния случай, съобразно твърденията в исковата молба, ищецът извежда активната си процесуална легитимация от наличието на неудовлетворено вземане срещу първия ответник по сключен с него договор за заем от 22.10.2009 г., като представя писмени доказателства за сключването на този договор. Наличието на посоченото в исковата молба правоотношение не е оспорено от ответниците, нито е оспорена истинността на представените по делото писмени доказателства, с които същото се установява. Нещо повече – в конкретния случай съществуването на легитимиращото ищеца вземане е установено и със сила пресъдено нещо между ищеца и първия ответник, с представеното по делото влязло в сила в течение на настоящото производство Решение №3576/04.06.2018 г. по гр.д.№3717/2016 г. на СГС – ГО – 7 състав. До приключване на устните състезания във въззивната инстанция не са релевирани твърдения и не са събрани доказателства вземането, от което ищецът извежда активната си процесуална легитимация, да е било удовлетворено или погасено. Ето защо, възражението срещу допустимостта на предявения иск поради липса на активна процесуална легитимация на ищеца, е неоснователно.

Неоснователно е и възражението за злоупотреба с права от страна на ищеца, поради посочването едновременно на две различни основания за възникване на вземането – договор за заем от 22.10.2009 г. и запис на заповед от същата дата. В исковата молба ищецът изрично сочи, че записът на заповед е издаден за обезпечаване на вземането по договора за заем, и за същото вземане. Наред с това, производството по Павловият иск не е процес относно кредиторското вземане, от което ищецът черпи активната си легитимация, поради което ищецът не е задължен да посочи събирането на точно кое от всички свои вземания счита за застрашено от действията на длъжника, нито да изчерпи вземанията, които го легитимират като кредитор.

По изложените съображения съдът намира, че активната процесуална легитимация на ищеца се установява от представените по делото писмени доказателства – договор за заем от 22.10.2009 г., запис на заповед от 22.10.2009 г., разписка-декларация от 22.10.2009 г. и влязло в сила на 10.09.2019 г. Решение №3576/04.06.2018 г. по гр.д.№3717/2016 г. на СГС – ГО – 7 състав. Същите доказателства установяват и пасивната процесуална легитимация на ответника Н. В. И.. Пасивната процесуална легитимация на ответницата А. Е. И. произтича от сключения между нея и първия ответник Брачен договор от 16.11.2012 г., който е и предмет на предявения в настоящото производство иск за обявяване на относителната му недействителност по отношение на ищеца, като увреждащо кредитора

разпоредително действие на длъжника. По изложените съображения съдът намира възраженията за недопустимост на предявения иск за неоснователни.

Ответникът е релевирал и възражения за неоснователност на предявения иск, поради липса на увреждащо кредитора действие на сключения между ответниците Брачен договор от 16.11.2012 г., като възражението се поддържа и пред настоящата инстанция. Възражението е неоснователно, поради следните съображения:

Съгласно общата разпоредба на чл.133 от ЗЗД, цялото имущество на длъжника служи за общо обезпечение на неговите кредитори. Ето защо, всяко действие на длъжника, с което той намалява активите на своето имущество /като ги отчуждава, уврежда, или намалява пазарната им цена, или се отказва от права/, или увеличава пасивите /като напр. поема нови задължения, обезпечава чужди задължения, или признава погасени задължения/, с което създава или увеличава своята неплатежоспособност, е увреждащо за кредитора. От момента на извършването на такова действие възниква правото на кредитора да иска отмяната му. Сделката е увреждаща за кредиторите, когато длъжникът се лишава от собственост върху недвижим имот, защото това е актив, чиято пазарна стойност по общо правило е по-малко променлива и то за продължителни периоди от време, а предвид публичността на вписванията относно недвижимите имоти, върху такъв имот може лесно да бъде насочено принудително изпълнение /в т. см. Определение №238/11.05.2018 г. по т.д. №3069/2017 г. на ВКС – 1-во търг. отд./ На още по-силно основание увреждащо е дарственото разпореждане с недвижим имот /или част от такъв имот, както в процесния случай/, при което срещу отчужденото имущество длъжникът не получава насрещна имуществена престация. Когато разпореждането с длъжниковото имущество е безвъзмездно, е достатъчно кредиторът да докаже, че към момента на разпореждането длъжникът е знаел за съществуването на задължението към него /така в Решение №93/28.07.2017 г. по т.д.№638/2016 г. на ВКС – 2-ро търг. отд./.

Брачният договор представлява двустранна правна сделка, с която лицата, които предстои да сключат брак или съпрузите уреждат своите имуществени отношения, свързани с брака, както и с неговото прекратяване. Ако брачният договор се сключва по време на съществуващ брак, няма пречка съпрузите да уговорят, че придобит имот в режим на съпругеска имуществена общност ще стане индивидуална собственост на единия съпруг, като в този случай договорът има вещнопрехвърлително действие, съгласно чл.39, ал.3 СК. Прекратяването на брака води до автоматично прекратяване на брачния договор, с изключение на онези негови клаузи, които уреждат последиците от прекратяването и са предназначени да действат след него – чл.42, ал.1, т.3 СК. При липсата на клаузи относно имуществените последици при прекратяването на брака, настъпилото по силата на брачния договор вещнопрехвърлително действие се запазва /в т.см. Решение № 71 от 02.12.2020 г. по гр. д. № 4858 / 2019 г. на ВКС, 2-ро гр. отд./.

В конкретния случай, сключеният между ответниците брачен договор инкорпорира действие на разпореждане с правата на ответника Н. В. И. в недвижимия имот - Апартамент №8, находящ се в гр. ***, район „***“, бул. “****“ №***, придобит по време на брака между ответниците в режим на СИО, в полза на съпругата му А. Е. И., което е безвъзмездно. С извършеното действие се намалява актива на имуществото на длъжника Н. В. И., поради което извършеното с договора разпоредително действие е увреждащо за кредитора, по смисъла на чл.135 от ЗЗД. Към момента на сключването на брачния договор на 16.11.2012 г. на ответника Н. В. И. е било известно, че е сключил с ищеца договор за заем от 22.10.2009 г., по силата на който е получил от него сумата от 163 000 лв., със задължението да я върне в срок до 28.03.2010 г., което свое задължение

не е изпълнил. По аргумент за противното, съгласно разпоредбата на чл.135, ал.1, изр.2 от ЗЗД, когато разпоредителното действие е безвъзмездно, знанието на лицето, с което длъжникът е договарял, е ирелевантно.

Във връзка с релевираното възражение, че към момента на сключването на брачния договор първият ответник не е имал качеството на длъжник, следва да бъде определен моментът на „възникване на вземането“, в който момент възниква и качеството „длъжник“, който е от значение за разграничение на хипотезите на чл.135, ал.1 и ал.3 от ЗЗД. Вземането на кредитора възниква от момента, в който се осъществи фактическия състав, който го поражда. В конкретния случай, вземането на кредитора произтича от договор за заем, поради което на основание чл.240, ал.1 от ЗЗД, възниква от момента на предаването на паричната сума на заемателя, а изискуемостта му настъпва с настъпването на уговорения в договора падеж. За възникване качеството на „длъжник“ е ирелевантно дали вземането е изискуемо /т.е. дали е настъпил падежът му/, и дали то е ликвидно /т.е. дали се оспорва по основание и размер/. В конкретния случай, процесният брачен договор от 16.11.2012 г. е сключен, след като е възникнало качеството на „длъжник“ за първия ответник, с факта на сключване на договора за заем чрез предаването на заемната сума на 22.10.2009 г., и даже след настъпване на изискуемостта на задължението за връщане на заемната сума на 28.03.2010 г., поради което релевирано възражение, поддържано и пред настоящата инстанция, че към момента на сключването на брачния договор ответникът Н.И. все още не е имал качеството на длъжник, тъй като вземането на ищеца не е било съдебно установено, е неоснователно. Само в случай, че вземането на кредитора е съдебно отречено, една от материалните предпоставки за уважаване на иска не би била налице, и искът би бил неоснователен. В конкретния случай, съществуването на вземането на ищеца-кредитора в течение на производството е било и съдебно потвърдено с влязло в сила съдебно решение.

Въззивниците са релевирали и възражения, произтичащи от личните отношения между двамата ответници – за липса на принос на ответника-длъжник за придобиването на недвижимия имот, предмет на брачния договор. Установяването на липса на принос за придобиване на имущество, по отношение на което действа презумпцията за съвместен принос, следва да бъде установено между съпрузите по съдебен ред чрез иск по чл.21, ал.4, т.1 от СК, какъвто иск няма данни да е бил предявен. При липса на спор между съпрузите, това обстоятелство може да бъде признато за установено помежду им и чрез сключването на брачен договор, който има действие за третите лица от вписването му в Имотния регистър, и на основание чл.40, ал.2 от СК с него не могат да се засягат права, придобити от трети лица преди сключването му /в това число и тези на кредитора на един от съпрузите/. В конкретния случай обаче, в самия брачен договор от 16.11.2012 г., двамата ответници са признали, че имотът – предмет на брачния договор, е придобит по време на брака им в режим на СИО, и едва след сключването на брачния договор ще стане изключителна собственост на съпругата А.И.. Следователно, със сключването на брачния договор от 16.11.2012 г. на основание чл.27, ал.3 от СК, е била прекратена съпружеската имуществена общност върху имота-предмет на договора. По силата на чл.28 от СК, при прекратяването на СИО дяловете на двамата съпрузи са равни. Същевременно, по силата на сключения брачен договор, е настъпил вещнопрехвърлителен ефект по отношение на притежаваната от съпруга ½ идеална част от имота-предмет на договора, и същата е била придобита от съпругата А.И.. Така направените изявления на двамата ответници, инкорпорирани в брачния договор, относно наличието на съвместен принос на двамата

съпрузи, и придобиването на имота в режим на СИО, съставлява и извънсъдебно признание на релевантен по делото факт, направено от двамата ответници, по смисъла на чл.175 от ГПК.

Ето защо, по изложените съображения, настоящият съд намира, че се установява по несъмнен начин наличието на всички материални предпоставки за основателност на предявения иск с правно основание чл.135, ал.1 от ЗЗД, поради което същият следва да бъде уважен.

Като е достигнал до същите фактически и правни изводи, първостепенният съд е постановил правилно и законосъобразно решение, което следва да се потвърди.

При този изход от спора, в полза на въззиваемата страна следва да бъдат присъдени направените разноски за въззивното производство. Същият е претендирал присъждане на адвокатско възнаграждение в полза на процесуалния му представител адв. М.Й., по реда на чл.38, ал.2 от ЗАдв., в размер на 2687,91 лв., като всеки от въззивниците следва да бъде осъден да заплати на адв. Й. по ½ от тази сума.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение №261981 от 21.12.2020 г., постановено по гр.д. №10067 по описа за 2019 г. на Софийски градски съд, I ГО - 26 състав.

ОСЪЖДА Н. В. И., с ЕГН *****, и А. Е. И., с ЕГН *****, двамата с адрес: гр. ***, бул.“****“ №***, ет. ***, ап. ***, на осн. чл.38, ал.2 от ЗАдв. във вр. чл.78, ал.3 от ГПК, да заплатят на адвокат М.И. Й., с личен номер ***, със служебен адрес: гр. ***, бул.“****“ №81, вх.В, ет.8, ап.22, сумата от общо 2687,91 лв. /две хиляди шестстотин осемдесет и седем лева и деветдесет и една стотинки/ - по ½ /една втора/ част от тази сума всеки от тях, представляваща адвокатско възнаграждение за въззивната инстанция за процесуалното представителство на С. Д. П., с ЕГН *****,

Решението подлежи на касационно обжалване на осн. чл.280, ал.3, т.1 от ГПК, в едномесечен срок от връчването му на страните, с касационна жалба пред Върховния касационен съд, при наличие на предпоставките на чл.280, ал.1 и ал.2 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____